

DE PLOEG EEN
ONTDEKKINGSTOCHT
NAAR
HET
BEKENDE

Inleiding

Welkom op Oostum. U hebt ingetekend op een ontdekkingsstocht. Hoewel de titel van deze voorstelling suggereert dat wat u tegen gaat komen bekend is, zou het geen ontdekkingsstocht zijn als er niets te ontdekken viel. Om onderweg niet te verdwalen in het landschap en de verhalen, krijgt u deze 'ontdekkingsgids' mee. Hij bevat, zoals het een goede gids betaamt, kaarten van de omgeving, achtergronden, uitleg en duiding van wat u gaat horen en zien. Uiteraard spreken beelden, verhalen en muziek ook zonder uitleg voor zich, en wordt het verdwalen ook nog eens tegengegaan door begeleiding onderweg. Maar hier en daar geeft wat kennis en uitleg toch net een andere bril. We nodigen u daarom met dit boekje uit tot een kleine ontdekkingsstocht op papier, onderweg, aan boord, of tijdens een wachtmoment tussen twee etappes.

Rest ons u zowel live als op papier een boeiende ontdekkingsstocht en goede reis te wensen.

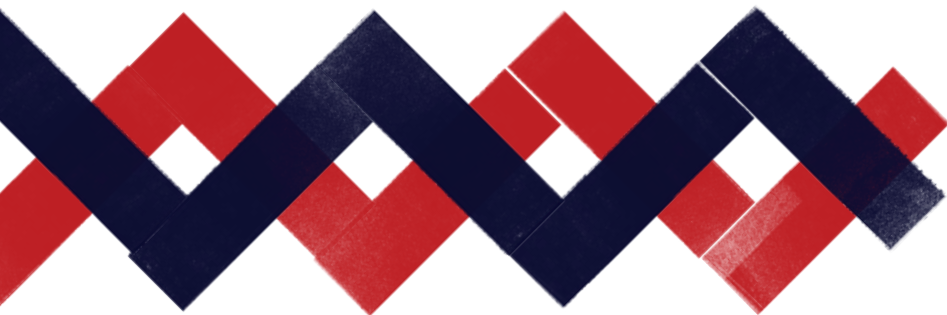
Veel plezier namens Iovivat en iedereen die meewerkt aan dit avontuur.

**a
a
n

b
o
o
r
d**

Een door de Ploeg geliefd onderwerp is het Reitdiep. Aan boord van één van de drie prachtige schepen die in de beginjaren van de kunstenaarskring ook al voeren, zien we water en oevers als door de ogen van de kunstenaars.

Beppe Baukje

De Beppe Baukje is een Groninger platte bol. Dit vrachtschip werd in 1905 gebouwd in Veendam en in 2006 omgebouwd tot passagiersschip. Ze vaart sindsdien door grote delen van Groningen en delen van Friesland en Drenthe, met een gevarieerd aanbod aan activiteiten en workshops voor particulieren en bedrijven.

Je kunt de “Beppe” huren met schipper en maat, voor een paar uurtjes, een halve of een hele dag. Routes en duur van de tocht worden altijd in overleg bepaald.

Ms Nynke van Hichtum

Ms Nynke van Hichtum is een slanke en elegante salonboot, vernoemd naar een grote vrouw uit de Vaderlandse geschiedenis. Ze roept de sfeer op van de salonboten uit de jaren 20 van de vorige eeuw. Het schip is dan ook een exacte kopie van een ooit bestaande salonboot uit die tijd die in haar latere jaren taxidiensten verrichtte op de Rijn. Het ranke bootje heeft slechts een diepgang van 60 cm wat varen in kleinere watertjes mogelijk maakt. De Nynke van Hichtum heeft ruimte voor 12 passagiers en is dus uitermate geschikt voor feestjes, familie- en bedrijfs uitjes.

Museumschip Emma (PW 17)

Het is dé trots van het Noordelijk Scheepvaartmuseum: de Emma (PW 17). Dit directievaartuig werd in 1922 gebouwd op Groninger scheepswerf Gideon in opdracht van de Provinciale Waterstaat. Na haar trouwe dienst werd het schip in 2010 verkocht, waarna het Noordelijk Scheepvaartmuseum de nieuwe trotse eigenaar werd. Sinds 7 april 2011 doet de Emma dienst als promotie- en presentatieschip van het museum bij evenementen.

ploegen

achter

het

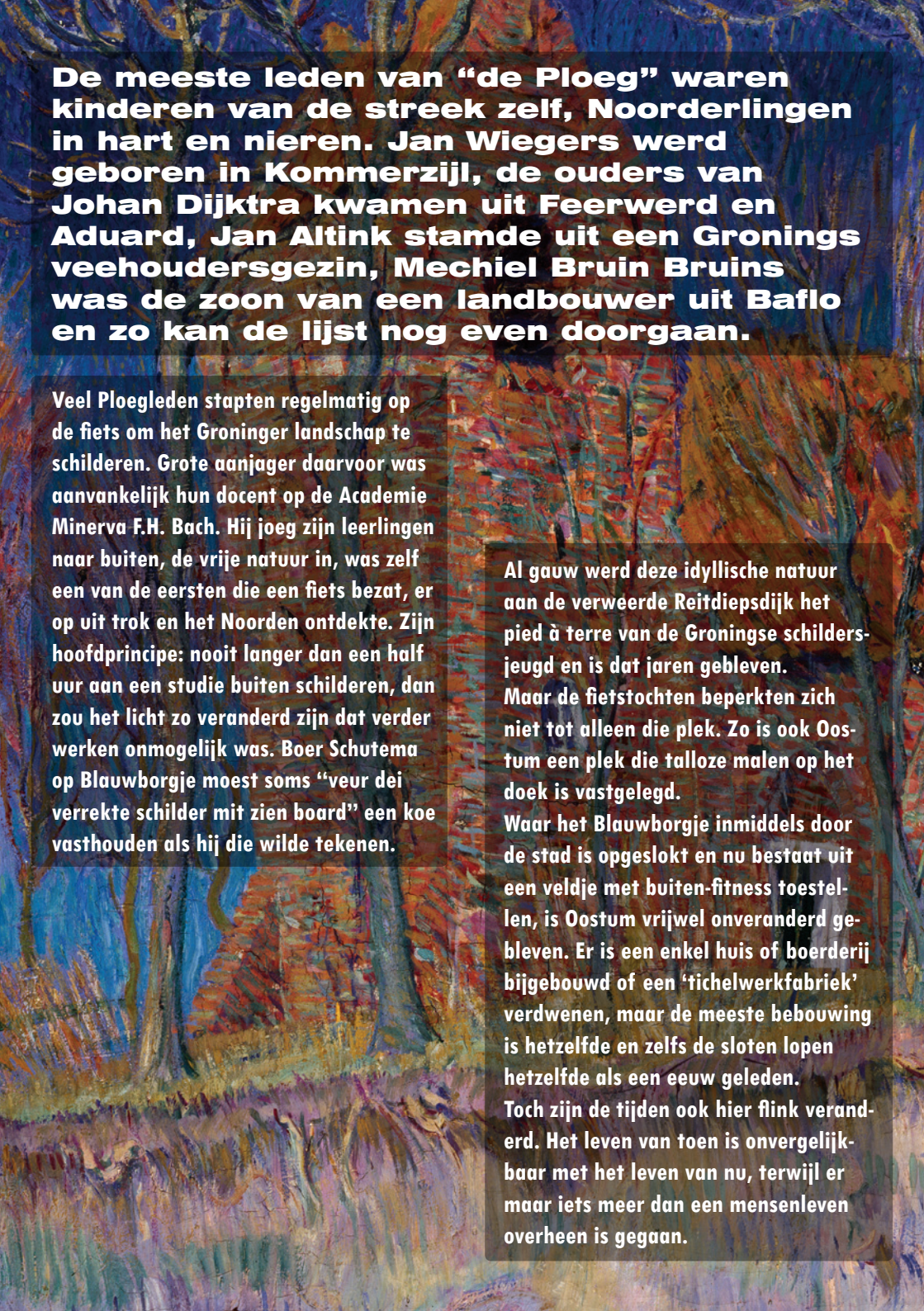

doek

“Vandaag voor het eerst een kleine ronde op de fiets gemaakt, ongeveer een jaar geleden zat ik er voor ’t laatst op. Zoolang de banden het nog uithouden, zullen we dit op mooie Zondagen herhalen. Met de wind in de rug door de Paddepoel, waar we in de verte ‘ons laand’ zagen liggen dat in zijn schoot de pootaardappelen nog verborgen houdt welke over eenige tijd de wintervoorraad zullen leveren.”

H.N Werkman, 2 mei 1943

De meeste leden van “de Ploeg” waren kinderen van de streek zelf, Noorderlingen in hart en nieren. Jan Wiegers werd geboren in Kommerzijl, de ouders van Johan Dijkstra kwamen uit Feerwerd en Aduard, Jan Altink stamde uit een Gronings veehoudersgezin, Mechiel Bruin Bruins was de zoon van een landbouwer uit Baflo en zo kan de lijst nog even doorgaan.

Veel Ploegleden stapten regelmatig op de fiets om het Groninger landschap te schilderen. Grote aanjager daarvoor was aanvankelijk hun docent op de Academie Minerva F.H. Bach. Hij joeg zijn leerlingen naar buiten, de vrije natuur in, was zelf een van de eersten die een fiets bezat, er op uit trok en het Noorden ontdekte. Zijn hoofdprincipe: nooit langer dan een half uur aan een studie buiten schilderen, dan zou het licht zo veranderd zijn dat verder werken onmogelijk was. Boer Schutema op Blauwborgje moest soms “veur dei verrekte schilder mit zien board” een koe vasthouden als hij die wilde tekenen.

Al gauw werd deze idyllische natuur aan de verweerde Reitdiepsdijk het pied à terre van de Groningse schilders-jeugd en is dat jaren gebleven.

Maar de fietstochten beperkten zich niet tot alleen die plek. Zo is ook Oostum een plek die talloze malen op het doek is vastgelegd.

Waar het Blauwborgje inmiddels door de stad is opgeslokt en nu bestaat uit een veldje met buiten-fitness toestellen, is Oostum vrijwel onveranderd gebleven. Er is een enkel huis of boerderij bijgebouwd of een ‘tichelwerkfabriek’ verdwenen, maar de meeste bebouwing is hetzelfde en zelfs de sloten lopen hetzelfde als een eeuw geleden.

Toch zijn de tijden ook hier flink veranderd. Het leven van toen is onvergelijkbaar met het leven van nu, terwijl er maar iets meer dan een mensenleven overheen is gegaan.

Groningerland is een boerenland, de stad meegerekend, het zou eigenlijk dus logisch zijn, dat niet ik, maar een ander, een boer bijvoorbeeld, zijn gedachten over het schoone van onze provincie zou opschrijven.

Johan Dijkstra

Iets meer dan een mensenleven... dat heeft voor dit project een unieke mogelijkheid geboden. Er zijn in de afgelopen twintig jaar nog verhalen opgetekend uit de eerste hand over het leven op Oostum in de afgelopen eeuw. Authentieke verhalen op de rand van dat ze vergeten worden.

Hoe was het leven op Oostum in de jaren twintig, dertig en veertig in de vorige eeuw? Wie kwam er langs? Hoe zag het dagelijks leven er uit? Wat waren de wensen en dromen?

In het onderdeel 'Ploegen achter het doek' krijgt u de verhalen, grotendeels bestaand uit letterlijk overgenomen uitspraken van een aantal inwoners van Oostum. Dat betekent echter niet dat u de personages die u tegenkomt moet verwarren met de echte bestaande inwoners; het is en blijft theater en in het vormgeven van de personages en het toebedelen van teksten is ook de theatrale vrijheid genomen.

Toch is 'Ploegen achter het doek' deels op te vatten als een hommage aan de tijd van toen en zijn inwoners; het leven in de hoogtijdagen van de Ploeg. Het is de wereld waar de Ploegschil- ders doorheen fietsten en waar zij onlosmakelijk mee verbonden waren. Het zijn prachtige verhalen die ver van ons af liggen, maar die de uwe hadden kunnen zijn, was u een fractie eerder geboren in de eeuwigheid...

Oostum 1910

per son ages

s
c
è
n
e

1

Jan Gerard Hilbrants

Jits Tineke van Huis

Elly Maartje de Boer

s
c
è
n
e

3

De koopvrouw Hanna Hovinga

s
c
è
n
e

5

Tietje Josefen Zeegers

s
c
è
n
e

2

Jits Geesje de Hoop

Ebeltje Carla van der Moolen

s
c
è
n
e

4

Mekke Geert Jan Herder

Feike Roger Veldman

Trijntje Renate van den Broek

Jits Magreeth Switters

Tekst en regie Niels Smit Duyzentkunst

de ploeg

...nog nooit was het land hier in de omtrek **geschilderd**. Wel ver weg. Helemaal in Drenthe. Te lang hebben de weelderige **o m m e l a n d e n**, met hun mooie **velden**, haar struise **b e v o l k i n g**, haar verre **verten**, haar schone oude **kerken**, te lang...

...te lang heeft alles gewacht op de **schilders**. Het **landschap** aan de noordkant van de **stad** riep om geschilderd te worden. Wij hoorden de roep van onze geboortegrond.....

opkomst

en uitbloeit!

An abstract painting featuring a central, dark, textured vertical form, possibly a tree or a monument, surrounded by vibrant, swirling colors of green, blue, yellow, and purple. The background is a mix of light and dark tones, creating a sense of depth and movement. The overall style is expressive and gestural, with visible brushstrokes and a rich, layered texture.

De voorstelling 'Opkomst en Uitbloei' verhaalt over de stormachtige jaren waarin het collectief ontstond en de kunstenaars nauw samenwerkten, vernieuwing brachten, elkaar inspireerden en bestreden.

'Uitbloei' verwijst naar het uiteenvallen van die eerste intensieve samenwerking en het stilleggen van het verenigingsleven in de oorlog. Zowel de explosieve samenwerking tussen de ploegleden als het expressieve werk dat ze voortbrachten leent zich prachtig als inspiratiebron voor theater.

Ben Smit liet dat al eerder zien met de voorstelling 'Ik goa noar Tahiti' over de laatste dagen van Ploegkunstenaar Herman Nicolaas Werkman, die hij voor Waark regisseerde.

Voor de slotvoorstelling die u vandaag in het kerkje gaat zien heeft hij Jan Wiegerts als hoofdpersoon gekozen. Want zonder diens bijzondere ontmoeting met Kirchner was De Ploeg niet geweest wat het geworden is.....

Opkomst

Het begon allemaal met de 'Tentoonstelling van werk van Groningsche Kunstenaars' begin 1918. Een aantal jonge Groninger kunstenaars kon het niet verkroppen, dat zij niet waren uitgenodigd om te exposeren. Op 5 juni 1918 was De Ploeg een feit.

De jonge honden van De Ploeg, zoals Jan Wiegers, Jan Altink en Johan Dijkstra voelden zich niet alleen gepasseerd, maar vonden het ook tijd om nieuwe wegen in te slaan. Of eigenlijk: om de boel eens flink om te ploegen.

Zij zetten zich af tegen het werk van schilders als Jozef Israëls, Otto Eerelman en H.W. Mesdag en lieten oude tradities los om zo nieuwe wegen in de schilderkunst tot stand te laten komen. Vincent van Gogh, voorloper van het expressionisme, was voor hen een grote inspiratiebron.

Niemand kon toen bedenken dat de artistieke ontwikkeling binnen de Ploeg door een toevallige ontmoeting in een stroomversnelling zou raken. In 1920-1921 verbleef Jan Wiegers voor de behandeling van een longziekte in Davos, Zwitserland. Daar leerde hij de voorman van het Duits expressionisme Ernst Ludwig Kirchner kennen. Diens persoonlijkheid en stijl maakten een beslissende indruk op hem en eenmaal hersteld introduceerde Wiegers deze nieuwe richting in Groningen.

De kunstenaars werkten nauw samen. Met het betrekken van het gezamenlijke atelier dat 'De rode hel' werd gedoopt, zaten ze elkaar ook letterlijk dicht op de huid. Er ontstond een snelkookpan waarin temperament, samen schilderen, het voortdurend met elkaar oneens zijn, vriendschap, botsingen en wederzijdse inspiratie de motor werden voor een stroom aan veranderingen en experimenten.

De ontdekking van het expressionisme van Kirchner werkte daarbij als een stuwende kracht. In de jaren na het bezoek van Wiegers aan Davos ontstonden de schilderijen die direct herkenbaar zijn als typische 'Ploegschilderijen': felgekleurde landschappen, dynamische stadsgezichten en karakteristieke portretten.

En uitbloeit

In de periode 1930-1941 bleven de leden van De Ploeg als collectief exposeren, maar de onderlinge verscheidenheid werd groter. Individueel bleven verschillende Ploegleden zich verder ontwikkelen, maar het elan van de periode 1922-1927 was niet meer aanwezig. Bij een bespreking van een Ploegtentoonstelling in 1937 werd geconstateerd:

“dat in het algemeen genomen het werk dezer kunstenaars gematigder is geworden. De vormgeving is minder tastend en zoekend bij verschillenden der hier exposeerenden. Wilde haren vielen uit, groter bezonkenheid kwam er voor in de plaats”

In 1941 legden de Ploegleden het verenigingsleven stil. Zij wensten niet te functioneren onder de door de Duitse bezetters in het leven geroepen Kultuurkamer.

En nu?

De eerste 15 jaar na de Tweede Wereldoorlog werd het gezicht van De Ploeg nog steeds bepaald door de oudere generatie. Rond 1970 waren bijna alle leden ouder dan 55 jaar. In het najaar van 1978 werd met succes een ledenwerfactie gehouden. Het aantal leden steeg weer en de kunstkring werd verjongd. Groninger Kunstkring De Ploeg bestaat nog steeds. Ze kent een veelheid van disciplines en stijlen. De Ploegers exposeren jaarlijks samen zowel binnen als buiten de provincie Groningen.

per son ages

Tekst en regie

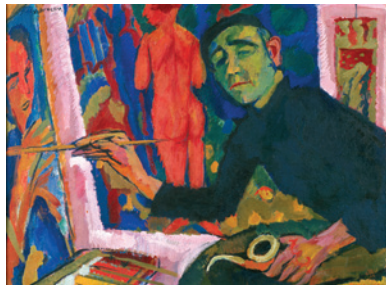
Ben Smit

Jan Wiegiers

1893 Kommerzijl - 1959 Amsterdam

Verhuisde rond 1920 om gezondheidsredenen naar Davos waar hij Kirchner ontmoette. Introduceerde het expressionisme bij de Ploeg.

Gespeeld door Gerro Dijk

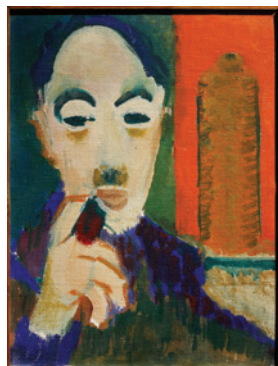

Hendrik Nicolaas Werkman

1882 Leens - 1945 Bakkeveen

Ploeglid sinds 1919, nadat hij de eerste tentoonstellingscatalogus voor de vereniging maakte. Werd vooral bekend door zijn drukwerk.

Gespeeld door Johannes de Bruijne

Jan Altink

1885 Groningen - 1971 Groningen

Hij verzon de naam van de groep, werkte in olieverf en als graficus. Volgde Jan Wiegiers in zijn expressionistische stijl

Gespeeld door Robbert Vermeulen

Jan Gerrit Jordens

1883 Wageningen - 1962 Groningen

Bleef als schilder ook verbonden met schildergenootschap St. Lucas In Amsterdam. Was een bevlogen tekenleraar en voorstander van de vrij beeldende expressiebeweging.

Gespeeld door Gerard Ritsema van Eck

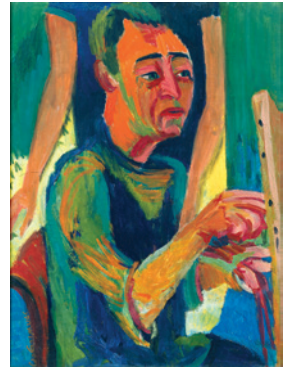

Johan Dijkstra

1896 Groningen - 1978 Groningen

Schilderde het boerenleven en werd beïnvloed door Van Gogh en het post-impressionisme. Werkte de eerste jaren in en Amsterdam.

Gespeeld door Jelle Bosmans

George Martens

1894 Groningen - 1979 Groningen

Trouwde met Alida Pot. Zijn vroege schilderijen waren vooral portretten, later schilderde hij het stadsleven.

Gespeeld door Jelle Bosmans

Ernst Ludwich Kirchner Robbert Vermeulen

Daniel Ruyneman Jelle Bosmans

Job Hansen Robbert Vermeulen

Herman Poort Gerard Hilbrants

Titia Poort Joske Kluvers

Alida Pott Sanne Folgerts

W. F. Reinders Wies Gorter

Ge Wiegers Wies Gorter

Student Sanne Folgerts

Journalisten Verplegers Bezoekers

Gerard Hilbrants, Sanne Folgerts, Wies Gorter en Joske Kluvers

MUNIEK

Najaarsnaadring

Leuzenloosheid

Even tijd voor een syncope

Syncopes zijn goed

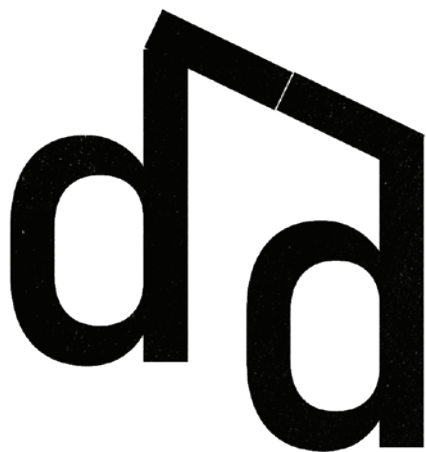
Zij houden de zaak rechtop,

Rhytmisch en strak

Beter dan een liedje bij den vleugel:

van een pentate, een zwaan en een pauw,

Wel select maar wat flauw

De Ploeg is opgericht als kunstenaarscollectief en bevatte in zijn bloei naast schilders ook enkele musici en dichters. Zo vestigde de oorspronkelijk uit Amsterdam afkomstige Daniel Ruyneman zich in 1920 in Groningen. Al snel kwam hij in aanraking met de Ploeg en werd muzikredacteur van het 'Blad voor Kunst' van Hendrik Werkman. In 1925 beleefde de dans/pantomime-voorstelling 'Le Boeuf sur le Toit' van Darius Milhaud in de Groningse stadsschouwburg zijn Nederlandse première. Ruyneman is daarachter de drijvende kracht en Jan Wiegers maakt voor deze voorstelling de grote expressionistische maskers. Een ander voorbeeld van kruisbestuiving en samenwerking is de eerste dichtbundel 'Nunerk-es' van Jan Boer uit 1929. Gedrukt door H.N. Werkman met litho's verzorgd door Jan Altink. Elf jaar daarvoor had Jan Boer al op het voorplan gestaan bij de oprichting van De Ploeg. In 1921 werd hij er de secretaris van en meermaals trad hij op als jurylid bij de exposities van de kring.

Voor de muzikale omlijsting van de voorstelling in de kerk heeft Niels Smit Duyzentkunst zich laten inspireren door een combinatie van teksten over het Groninger land en teksten en muziek van Ploegdichters en musici. Dat heeft geresulteerd in een vijftal stukken speciaal geschreven (of in een geval bewerkt) voor vrouwenkoor. Het vrouwenkoor 'De Constance van Faraday' onder leiding van Judith de Lange heeft zich bereid gevonden om de tanden in deze stukken te zetten en heeft sindsdien ook niet meer losgelaten.

1 De Klei

tekst: Dominic van Vree

Theatermaker Dominic van Vree was niet verbonden aan de Ploeg, maar heeft wel een paar van de mooiste teksten over het Groninger land geschreven. In dit lied komen in flarden de eeuwen langs die voor altijd in de klei zijn ingeklonken. Een geschiedenis die je kan voelen door er met je poten in te staan.

2 De roep

muziek: Daniel Ruyneman

arrangement: Niels Smit
Duyzentkunst

Als tweede stuk volgt een kort citaat van het koorwerk De Roep, van Daniel Ruyneman. De ondertitel luidt: 'kleurengamma voor gemengde stemmen'. In dit werk wordt niet een tekst gezongen maar speelt klankkleur een opvallend grote rol. In 1918 choqueeerde dit stuk nogal door zijn moderniteit. Vandaag de dag is zelfs aan de bladmuziek nauwelijks meer te komen en dat is een gemis.

3 Grondstof

tekst: Dominic van Vree

Deze tweede tekst van Dominic van Vree is afkomstig uit de voorstelling 'Verdwaald Verlangen', waar Niels ook de muziek voor schreef. Oorspronkelijk was het een deuntje voor een enkele zangstem en gitaar, maar nu bewerkt voor de dames van 'De Constantes van Faraday'. Voor de muzikanten onder ons; parallelle harmonieën zijn op een gitaar simpel; ze zingen is echter een heel ander koekje.

4 Girl at the Typewriter

muziek: Raymond Scott

Ja, want Werkman hield zo van jazz en....nee, sorry gewoon leuk passend in het stuk.

5 Sonatine pour le piano

muziek: Daniel Ruyneman

Een tweede kort fragment van Daniel Ruyneman. 'Sonatine pour le piano' is geschreven in 1917 en opgedragen aan de bevriende dirigent Evert Cornelis. Op 1 december 1918, toen de commotie rond de conservatieve componist Cornelis Dopper en diens tegenstrever Matthijs Vermeulen in het Amsterdamse Concertgebouw hoog was opgelopen, behoorde Ruyneman tot degenen die een concert verstoorden als steunbetuiging aan Vermeulen. De dirigent van het bewuste concert, Evert Cornelis, veroordeelde de actie niet en moest daarom vertrekken bij het Concertgebouworkest. Daniel Ruyneman vertrok naar aanleiding van dit incident naar Groningen.

6 Loemoen Lamoen (Tijd voor een syncope)

tekst: H.N.Werkman

Dit stuk combineert twee gedichten van Hendrik Werkman. In het door hem opgerichte kunstenaarstijdschrift *The Next Call* publiceerde hij onder andere eigen dadaïstische gedichten zoals het hier gebruikte 'Loemoen Lamoen'. Werkman vond dat de kunstkring zich moest ontrukken aan het provinciale van Groningen en een meer internationale kijk op de wereld van de beeldende kunst moest ontwikkelen.

In 1938 vierde de Groningse kunstenaarsvereniging *De Ploeg* haar twintigjarig bestaan. Naar aanleiding van dit jubileum publiceerde *Ploeg*-lid Hendrik Nicolaas Werkman de uitgave *Preludium*. Werkman reageert hiermee op het cahier van de *Vrije-Bladen*, *De Ploeg* 20 jaar van Hendrik de Vries en Johan Dijkstra. Werkman wilde een tegengeluid laten horen. In zijn gedicht over syncopes verwoordt hij dat. Werkman was, zoals al genoemd, daadwerkelijk gek op jazz. Dit stukje koorzang mixt alle ingrediënten.

9 Pertret van Jan Altink / Mien land

tekst Jan Boer

Jan boer dichtte graag in het Gronings. Twee gedichten worden hier gecombineerd; een ode aan Jan Altink en een ode aan het Groninger land. Beide zijn muziekloos gebleven tot deze voorstelling. Van het eerste gedicht zijn twee van de vier strofen gebuikt.

7 Hallucinaties - De stem van het verleden

muziek: Daniel Ruyneman
Te horen is dat Ruyneman op momenten compositorisch niet onderdeed voor de door hem bewonderde componisten als Debussy en Milhaud.

8 Le Boeuf sur le toit

muziek: Daniel Milhaud
Een fragment van het eerder genoemde door Daniel Ruyneman naar Nederland gebrachte stuk wordt overschaduwd door het aanstaand verval van de eerste generatie *Ploeg*kunstenaars.

Roem is het riek van dij kerel op diek!

**Wat toch n wereld, hai gaat er te gast,
Klaaitert de kleuren en maait mit de kwast
over het douk, of dij hetzege haand
boas over 't licht is en boas over 't laand.**

**Smui smit zien smeugel de rookwolken oet,
kerel, het zit hom tot boven ien hoed:
't laand en dij lucht - 't licht hom aal deur de kop,
't Leven! - hai gript het, het zel d'r nou op!**

Mien laand.

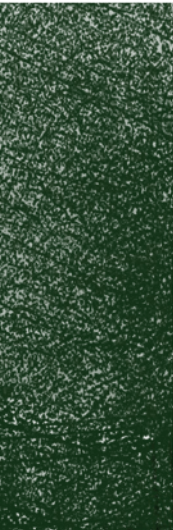
**Mien laand ligt bloot,
Mien laand is groot,
zo groot as open lucht.
Mien laand zit deur
en deur vol kleur
veur elk en ain dij zugt.
Mien laand is staark,
de wil veur 't waark
kikt ja oet elke kloet.
Mien laand is land:
zai, zien verstand
dat wast er boven oet.**

l o v i v a t

Rederijerskamer lovivat is opgericht in 1899. In de afgelopen decennia maken we vooral theater. Onze producties variëren van huiskamervoorstellingen tot grote projecten op locatie, van repertoire toneel tot zelf geschreven stukken, van komedies tot Griekse tragedies en van absurdistisch tot biografisch. Met drie jeugdgroepen blijven we steeds jong. Ook aan de voorstelling doen weer kersverse ex-jeugspelers mee. Voor “Een ontdekkingstocht naar het bekende” hebben alle leden, van 15 tot 75 jaar, alle zeilen bijgezet. We zijn trots op het resultaat!

Productieleiding:

Petra Tjapkes

Productie/ logistiek:

Hanna Hovinga, Carla van der Moolen,
Renate van den Broek, Nynke Veenstra,
Maartje de Boer

Regieassistentie:

Hesther le Grand

Techniek & projectieontwerp:

Katja Kolhorn

Assistentie techniek:

Jelle Bosmans

Animaties:

Johannes de Bruijne

Composities:

Niels Smit Duyzentkunst

Poster, Flyer Programma:

Johannes de Bruijne

Grime-ontwerp:

Marjan van den Hof

Grime:

Marjan van den Hof, Annet Plooyer

Grime-Assistentie:

Amanda Baar, Rebecca Christians

Kostuums:

Marjan van den Hof

Kleding advies en ondersteuning:

Lieneke Visser

Tekst:

Ben Smit, Niels Smit Duyzentkunst

Regie:

Ben Smit, Niels Smit Duyzentkunst

De Constantes van Faraday:

Zangeressen:

Akky van der Goot, Carlijn Jalink, Christine Lammers, Diane van der Neut, Jetske Lameris, Margot Rutten, Marthe Smit Duyzentkunst, Judith Lange

Dirigent: Judith Lange

Catering:

Bert Lange, Annemiek van der Meijden, Rita Bozoki

Begeleiding onderweg, parkeren, besturing trekkers, serveren maaltijd, kaart- controle, horeca:

Gaika van der Laan, Garmit Huizinga, Fryrk van der Molen, Joris de Winter, Arnold vd Ploeg, Gijs vd Ploeg, Frank Nooren, Pieter de Hoop, Piet Nooren, Meike van den Berg, Jan Kwint, Mirjam van Gent, Evelien Slangenbergh, Alda Nankman, Ans Buijvoets, Christine Strijker, Marleen Paulissen, Jo Willems, Johan Patje, Rob Timmer, Thea Knoop, Caroline van den Broek, Regina Goedhart, Hanneke Somer, Kees Akkerman, Mark Meijer, Ria Timmer, José Timmer, Ingrid Holtslag, Rianne Smedes, Renske Kamperman, Uulco Slangenbergh, Jitse Scholten, Ineke ten Brink, Josanne Venekamp, Tineke Poelstra, Mintsje Boersma, Miente Viersen, Michiel Noback, Magreet Boerman, Marieke Bout, Ina Roeling

Schippers:

Marten Albers, Kuno Binnendijk & Elma de Haan, El Hans Egberts & Jan Moed

Interviews Oostum en omgeving:

Jitske Hoeksema, interview uit 2002,
Hielke van der Veen, interview 2004,
Jan Reijntjes, interview 2018,
Feike van der Naalt, interview 2018 en
Tijtske Bouma, tanzegger van Tietje Bouma

Met dank aan:

Verhuurbedrijf A. Kuijff & Zn. (tribune),
Maatschap Van Wensveen, Maatschap Wierenga-Grashuis, Grashuis B.V., Frank en Anita Nooren, Fam. Haagsma (huifkarren),
Frank Brokken en Esther Sulkers (buren),
Stichting 100 jaar De Ploeg, Groninger Museum, Stichting Johan Dijkstra, Jikke van der Spek, Lenny Bulthuis, Borg Verhildersum, Sjouke van Kammen, Ton Rohde, Culturele Commissie Garnwerd, Wout van Mullem fotografie, KPGRV, Gretha van den Hof, Tjeerd de Vreeze, Schouwburg De Lawei, Asgard Reizen BV, Daniel en Annegret de Hoop, Janny de Weijs

En vele anderen...

www.deploeg100jaar.nl

**GRONINGER
MUSEUM**

Emmaplein
Foundation